Tento text slúži výlučne ako dokumentačný nástroj a nemá žiadny právny účinok. Inštitúcie Únie nenesú nijakú zodpovednosť za jeho obsah. Autentické verzie príslušných aktov vrátane ich preambúl sú tie, ktoré boli uverejnené v Úradnom vestníku Európskej únie a ktoré sú dostupné na portáli EUR-Lex. Tieto úradné znenia sú priamo dostupné prostredníctvom odkazov v tomto dokumente

►**B**

SMERNICA RADY 92/66/EHS

zo 14. júla 1992

zavádzajúce opatrenia spoločenstva na kontrolu pseudomoru hydiny

(Ú. v. ES L 260, 5.9.1992, s. 1)

Zmenené a doplnené:

		Úradný vestník		
		Č.	Strana	Dátum
►**M1**	Nariadenie Rady (ES) č. 806/2003 zo 14. apríla 2003	L 122	1	16.5.2003
►**M2**	Smernica Rady 2006/104/ES z 20. novembra 2006	L 363	352	20.12.2006
►**M3**	Smernica Rady 2008/73/ES z 15. júla 2008	L 219	40	14.8.2008
►**M4**	Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/597 z 18. apríla 2018	L 103	4	23.4.2018

Zmenené a doplnené:

►**A1**	Akt o podmienkach pristúpenia Rakúskej republiky, Fínskej republiky a Švédskeho kráľovstva a o úpravách zmlúv, na ktorých je založená Európska únia	C 241	21	29.8.1994
►**A2**	Akt o podmienkach pristúpenia Českej republiky, Estónskej republiky, Cyperskej republiky, Lotyšskej republiky, Litovskej republiky, Maďarskej republiky, Maltskej republiky, Poľskej republiky, Slovinskej republiky a Slovenskej republiky a o úpravách zmlúv, na ktorých je založená Európska únia	L 236	33	23.9.2003

▼B

SMERNICA RADY 92/66/EHS

zo 14. júla 1992

zavádzajúce opatrenia spoločenstva na kontrolu pseudomoru hydiny

Článok 1

Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia spoločenstva, ktoré upravujú obchod v rámci spoločenstva, táto smernica vymedzuje opatrenia spoločenstva na kontrolu, ktoré sa majú uplatniť v prípade vzniku pseudomoru hydiny:

a) pri chove hydiny;

b) u poštových holubov, ako aj ostatných vtákov držaných v zajatí.

Táto smernica neplatí v prípade zistenia pseudomoru hydiny u divokých vtákov žijúcich na slobode; v tomto prípade však príslušný členský štát oznámi Komisii všetky opatrenia, ktoré prijme.

Článok 2

Na účely tejto smernice platia primerane vymedzenia uvedené v článku 2 smernice Rady 90/539/EHS z 15. októbra 1990 o veterinárnych podmienkach, ktorými sa riadi obchodovanie s hydinou a násadovými vajciami v rámci spoločenstva a ich dovozy z tretích krajín ([1]).

Platia taktiež tieto vymedzenia:

a) *„infikovaná hydina“* znamená všetka hydina:

— u ktorej bola vyšetrením schváleným laboratóriom úradne potvrdená prítomnosť pseudomoru hydiny alebo

— u ktorej, ak ide o druhé alebo ďalšie ohnisko, boli zistené klinické príznaky alebo postmortálne zmeny svedčiace pre pseudomor hydiny;

b) *„hydina podozrivá z nákazy“* znamená všetka hydina, ktorá vykazuje klinické príznaky alebo postmortálne zmeny umožňujúce opodstatnene vysloviť podozrenie na prítomnosť pseudomoru hydiny;

c) *„hydina podozrivá z nakazenia“* znamená všetka hydina, ktorá bola v priamom alebo nepriamom kontakte s virusom pseudomoru hydiny;

d) *„pomyje“* znamená odpady z kuchyne, reštaurácií alebo prípadne z priemyslu spracovávajúceho mäso;

e) *„príslušný úrad“* znamená príslušný úrad v zmysle článku 2 (6) smernice 90/425/EHS ([2]);

f) *„úradný veterinár“* znamená veterinár ustanovený príslušným úradom;

([1]) Ú. v. ES L 303, 31.10.1990, s. 6; naposledy zmenená a doplnená smernicou 91/496/EHS (Ú. v. ES L 268, 24.9.1991, s. 56).

([2]) Smernica Rady 90/425/EHS z 26. júna 1990 o veterinárnych a zootechnických kontrolách platných pre obchod vo vnútri spoločenstva s určitými živými zvieratami a výrobkami vzhľadom na ustanovenie vnútorného trhu (Ú. v. ES L 224, 18.8.1990, s. 29); naposledy zmenená a doplnená smernicou 91/496/EHS (Ú. v. ES L 268, 24.9.1991, s. 56).

▼B

g) *„poštový holub“* znamená každý holub, ktorý je premiestnený alebo určený k premiestneniu zo svojho holubníka k tomu, aby bol vypustený takým spôsobom, aby mohol voľne doletieť späť do svojho holubníka alebo na iné miesto určenia;

h) *„holubník“* znamená všetky zariadenia používané s cieľom držania alebo chovu poštových holubov.

Článok 3

Členské štáty zabezpečia, aby podozrenie z výskytu pseudomoru hydiny bolo predmetom povinného a okamžitého hlásenia príslušnému úradu.

Článok 4

1. Akonáhle sa v hospodárstve nachádza hydina podozrivá z nákazy alebo z nakazenia pseudomorom hydiny, členské štáty zabezpečia, aby úradný veterinár okamžite začal úradné vyšetrovanie s cieľom potvrdenia alebo vylúčenia prítomnosti spomenutej nákazy; predovšetkým vykoná alebo nechá vykonať potrebné odbery vzoriek pre laboratórne vyšetrenie.

2. Od okamihu ohlásenia podozrenia podriadi príslušný úrad podnik úradnému dozoru a nariadi najmä, aby:

a) bol vykonaný súpis všetkých kategórií hydiny podniku s presným záznamom pre každú kategóriu, počet uhynulých zvierat, zvierat s klinickými príznakmi a hydiny bez príznakov. Tento súpis sa udržuje v najaktuálnejšom stave, aby bol zahrnutý počet narodenej hydiny a počet úhynov, ku ktorým došlo počas obdobia podozrenia. Údaje týchto súpisov sa udržujú v najaktuálnejšom stave, predkladajú sa na požiadanie a môžu byť skontrolované pri každej návšteve;

b) všetka hydina podniku bola držaná v mieste chovu alebo v iných vymedzených priestoroch, aby bola umožnená ich izolácia bez kontaktu s inou hydinou;

c) pohyb hydiny z podniku alebo do podniku bol zakázaný;

d) podliehal povoleniu príslušného úradu:

— všetok pohyb osôb, iných zvierat a dopravných prostriedkov z alebo do podniku,

— všetok pohyb mäsa alebo hydinových kadáverov, krmív pre zvieratá, materiálu, odpadov, výkalov, podstielky, hnoja alebo všetkého, čo môže prenášať pseudomor hydiny;

e) odsun vajec z podniku bol zakázaný, s výnimkou vajec, ktoré sa odosielajú priamo do schváleného zariadenia pre výrobu a/alebo ošetrenie vaječných produktov, v súlade s článkom 6 (1) smernice 89/437/EHS ([1]), a ktoré sú transportované v súlade so schválením vydaným príslušným úradom. Toto schválenie musí zodpovedať požiadavkám prílohy 1;

([1]) Smernica Rady 89/437/EHS z 20. júna 1989 o hygienických a zdravotných otázkach týkajúcich sa výroby vaječných výrobkov a ich uvádzania na trh (Ú. v. ES L 272, 22.7.1989, s. 87); zmenená a doplnená smernicou 89/662/EHS (Ú. v. ES L 395, 30.12.1989, s. 13).

▼B

f) boli pri vchodoch a východoch z budov, kde je umiestnená hydina, ako aj pri vchodoch a východoch z podniku, umiestnené primerané dezinfekčné prostriedky;

g) bolo uskutočnené epizootologické šetrenie v súlade s článkom 7.

3. Dovtedy, než sa prijmú úradné opatrenia stanovené v odseku 2, uskutočňuje vlastník alebo držiteľ každého chovu hydiny podozrivého z nákazy všetky oprávnené opatrenia na zabezpečenie súladu s ustanoveniami odseku 2, s výnimkou g).

4. Príslušný úrad môže uplatniť každé z opatrení stanovených v odseku 2 na iné podniky v prípade, že ich budovy, ich umiestnenie alebo ich kontakty s podnikom, pre ktoré existuje podozrenie z možnosti kontaminácie.

5. Opatrenia uvedené v odsekoch 1 a 2 sa nezrušia, pokiaľ nie je úradným veterinárom vylúčené podozrenie z pseudomoru hydiny.

Článok 5

1. Akonáhle je v podniku u hydiny úradne potvrdený výskyt pseudomoru hydiny, členské štáty zabezpečia, aby príslušný úrad nariadil ako doplnok opatrení uvedených v článku 4 (2):

a) bezodkladne na mieste usmrtiť všetku hydinu podniku. Uhynulá alebo usmrtená hydina a všetky vajcia sa zneškodnia. Tieto operácie sa vykonajú tak, aby sa znížilo riziko šírenia nákazy na minimum;

b) zneškodnenie alebo primerané ošetrenie všetkého materiálu alebo všetkých odpadov, ako sú krmivo, podstielka a hnoj, ktoré môžu byť kontaminované. Toto ošetrenie uskutočnené v súlade s inštrukciami úradného veterinára zabezpečí deštrukciu prípadne prítomného vírusu pseudomoru hydiny;

c) vyhľadanie všetkými možnými prostriedkami a deštrukciu hydinového mäsa, ktoré pochádza z podniku a bolo získané zabitím v priebehu predpokladaného inkubačného obdobia ochorenia;

d) vyhľadanie a deštrukciu násadových vajec znesených v priebehu predpokladaného inkubačného obdobia a tých vajec, ktoré opustili podnik, pričom sa rozumie, že hydina už vyliahnutá z týchto vajec sa podrobí úradnému dozoru; vyhľadanie všetkými možnými prostriedkami a deštrukciu konzumných vajec znesených v predpokladanom inkubačnom období, ktoré opustili podnik, s výnimkou tých, ktoré boli predbežne správnym spôsobom dezinfikované;

e) čistenie a dezinfekciu, po vykonaní postupov vymenovaných v a) a b) a v súlade s článkom 11, budov využívaných k ustajneniu hydiny a ich okolia, dopravných prostriedkov a všetkého materiálu, ktorý môže byť kontaminovaný;

f) rešpektovanie požiadavky, po vykonaní operácií stanovených v e), ponechať budovy pre hydinu zo zdravotných dôvodov prázdne aspoň 21 dní pred repopuláciou podniku hydinou;

g) vykonanie epizootologického šetrenia v súlade s článkom 7.

▼B

2. Príslušný úrad môže rozšíriť opatrenia stanovené v odseku 1 na iné susedné podniky v prípade, že ich budovy, ich umiestnenie alebo kontakt s podnikom, kde bola nákaza potvrdená, dovoľujú vysloviť podozrenie z možnej kontaminácie.

3. V prípade, kde kmeň vírusu pseudomoru hydiny, ktorý má ICPI (index intracerebrálnej patogenity) vyšší ako 0,7 a nižší ako 1,2, bol izolovaný v kŕdle hydiny, v ktorom sa nevykazujú žiadne klinické príznaky pseudomoru hydiny, a bolo preukázané referenčným laboratóriom spoločenstva uvedenom v článku 15, že príslušný izolát vírusu pochádza zo živej atenuovanej vakcíny proti pseudomoru hydiny, príslušný úrad môže súhlasiť s výnimkou z požiadaviek podľa odseku 1 a) a f) za predpokladu, že príslušný podnik sa podriadi úradnému dozoru po obdobie 30 dní a musí vyžadovať najmä, aby:

— sa uplatnili ustanovenia článku 4 (2) a), b), d), e), a f),

— žiadna hydina neopustila podnik, s výnimkou tej, ktorá smeruje priamo na bitúnok určený príslušným úradom.

Príslušný úrad zodpovedný za tento bitúnok musí byť informovaný o úmysle odoslať do neho hydinu určnú na zabitie a hydina musí byť po presune držaná a zabitá oddelene od ostatnej hydiny.

4. Čerstvé mäso pochádzajúce z hydiny, uvedené v odseku 3 tohto článku musí byť označené značkou zdravotnej nezávadnosti, ktorá je uvedená v článku 5 (1) smernice 91/494/EHS.

5. Ustanovenia uvedené v odseku 3 sú predmetom prešetrenia, pritom sa zohľadní rozvoj vedeckého výskumu s cieľom prijatia jednotných pravidiel pre používanie vakcín proti pseudomoru hydiny v spoločenstve.

Článok 6

V prípade podnikov, v ktorých sa držia dva alebo viac oddelených kŕdľov, môže príslušný úrad, na základe kritérií stanovených Komisiou podľa postupu uvedeného v článku 25, udeliť výnimku z požiadaviek článku 5 (1), pokiaľ sa týka zdravých kŕdľov z jedného infikovaného podniku, za predpokladu, že úradný veterinár potvrdil, že postupy, ktoré sú uskutočňované, sú také, že kŕdle sú úplne oddelené, čo sa týka ich ustajnenia, ošetrovania a kŕmenia, a to do takej miery, že vírus sa nemôže šíriť z jedného kŕdľa na druhý.

Článok 7

1. Epizootologické šetrenie zahŕňa:

— dĺžku obdobia, počas ktorého by mohol byť v podniku alebo v holubníku pseudomor hydiny,

— možný pôvod pseudomoru hydiny v podniku alebo v holubníku a identifikácia iných podnikov alebo holubníkov, v ktorých sa nachádza hydina, holuby alebo iné vtáky držané v zajatí, ktoré by mohli byť infikované alebo kontaminované z rovnakého zdroja,

▼B

— presuny osôb, hydiny, holubov, iných vtákov držaných v zajatí alebo iných zvierat, dopravných prostriedkov, vajec, mäsa a kadáverov a všetkého materiálu, ktorými by mohol byť prenášaný vírus pseudomoru hydiny z alebo do príslušných podnikov alebo holubníkov.

2. Vytvorí sa krízová jednotka s cieľom úplnej koordinácie všetkých nevyhnutných opatrení na zabezpečenie vyhubenia pseudomoru hydiny v najkratšej dobe a s cieľom vykonania epizootologického šetrenia.

Všeobecné pravidlá týkajúce sa vnútroštátnych krízových jednotiek a krízové jednotky spoločenstva budú vyhlásené Radou, a to na základe hlasovania kvalifikovanej väčšiny o návrhu Komisie.

Článok 8

1. Akonáhle má úradný veterinár dôvody na podozrenie, že hydina nejakého podniku mohla byť kontaminovaná v dôsledku presunov osôb, zvierat, dopravných prostriedkov alebo iným spôsobom, daný podnik sa podriadi úradnej kontrole v súlade s odsekom 2.

2. Úradná kontrola si kladie za cieľ okamžite objasniť každé podozrenie z pseudomoru hydiny, vykonať súpis a kontrolovať všetky presuny hydiny, ako aj prípadne prijať opatrenia stanovené v odseku 3.

3. Keď podnik podlieha úradnému dozoru v súlade s odsekmi 1 a 2, príslušný úrad zakáže odsun hydiny z podniku, pokiaľ nejde o priamy presun na bitúnok pod úradným dohľadom s cieľom ich okamžitého zabitia. Pred udelením zmieneného povolenia úradný veterinár musí vykonať klinické vyšetrenie hydiny umožňujúce vylúčiť výskyt pseudomoru hydiny v podniku. Obmedzenia presunov uvedené v tomto článku sú uložené na obdobie 21 dní, počínajúc posledným dňom potenciálnej kontaminácie; tieto obmedzenia však musia byť uplatňované aspoň 7 dní.

4. Keď príslušný úrad usúdi, že to podmienky umožňujú, môže obmeziť opatrenia stanovené v tomto článku na časť podniku a na hydinu, ktorá sa v tejto časti nachádza, pokiaľ je tam zmienená hydina ustajnená, ošetrovaná a kŕmená za podmienok umožňujúcich úplné oddelenie a odlišný obsluhujúci personál.

5. Ak má úradný veterinár dôvody na podozrenie, že poštové holuby alebo celý holubník boli kontaminované vírusom pseudomoru hydiny, prijme všetky primerané opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa holubník stal predmetom reštrikčných opatrení, ktoré by zahŕňali zákaz pohybu poštových holubov mimo holubník po obdobie 21 dní.

Článok 9

1. Keď je u hydiny úradne potvrdený pseudomor hydiny, členské štáty zabezpečia, aby príslušný úrad vymedzil okolo infikovaného podniku ochrannú zónu s minimálnym polomerom troch kilometrov, ktorá je rovnako súčasťou zóny dozoru s minimálnym polomerom 10 kilometrov. Vymedzenie zón musí zohľadniť zemepisné, administratívne, ekologické a epizootologické faktory, ktoré sú vo vzťahu k pseudomoru hydiny, a štruktúry kontroly.

▼B

2. Opatrenia uplatňované v ochrannej zóne zahŕňajú:

a) identifikáciu všetkých podnikov s hydinou vo vnútri zóny;

b) periodické návštevy všetkých podnikov s hydinou, klinické vyšetrenie tejto hydiny, zahŕňajúce podľa potreby aj odber vzoriek s cieľom laboratórneho vyšetrenia, pričom sa rozumie, že musí byť vedený záznam o všetkých návštevách a o všetkých zisteniach;

c) držanie všetkej hydiny v miestach jej ustajnenia alebo na každom inom mieste, ktoré umožňuje jej izoláciu;

d) uskutočnenie primeraných opatrení s cieľom dezinfekce pri vchodoch a východoch z podniku;

e) kontrolu pohybu osôb, ktoré manipulujú s hydinou, s kadávermi hydiny a s vajciami, ako aj kontrolu dopravných prostriedkov pre hydinu, kadávery a vajcia vo vnútri zóny; všeobecne je transport hydiny zakázaný, s výnimkou tranzitu po veľkých cestných a železničných osách;

f) zákaz odsunu hydiny a násadových vajec z podniku, v ktorých sa nachádzajú, pokiaľ príslušný úrad nepovolí presun:

i) hydiny s cieľom okamžitého zabitia na bitúnkoch, ktoré sú umiestnené v infekčnej zóne, alebo, pokiaľ to nie je možné, na iných bitúnkoch umiestnených mimo zónu a určených príslušným úradom. Mäso tejto hydiny je označené špeciálnym označením zdravotnej nezávadnosti uvedeným v článku 5 (1) smernice 91/494/EHS ([1]);

ii) jednodenných kurčiat alebo kuríc pripravených ku znáške do podniku, ktorý je umiestnený v zóne dozoru a v ktorom nie je žiadna iná hydina. Členským štátom, ktoré nie sú schopné zabezpečiť presun jednodenných kurčiat alebo kuríc pripravených ku snáške do podniku umiestneného vo vnútri zóny dozoru, sa povoľuje, podľa postupu uvedeného v článku 25, nechať presúvať zmienené kurčatá a kuričky do chovu umiestneného mimo zónu dozoru. Uvedené podniky musia podliehať úradnému dozoru v súlade s článkom 8 (2);

násadových vajec do liahne určenej príslušným úradom, pričom sa rozumie, že tieto vajcia a ich obaly sa musia pred odsunom dezinfikovať.

iii) Presuny uvedené v i), ii) a iii) sa uskutočnia priamo pod úradnou kontrolou. Povoľujú sa len po zdravotnej kontrole podniku úradným veterinárom. Použité dopravné prostriedky musia byť vyčistené a dezinfikované pred aj po ich použití;

g) zákaz odvozu alebo rozhadzovania použitej podstielky a hnoja hydiny bez povolenia;

([1]) Smernica Rady 91/494/EHS z 26. júna 1991 o zdravotných podmienkach zvierat, ktorými sa riadi obchod vo vnútri spoločenstva a dovozy čerstvého hydinového mäsa z tretích krajín (Ú. v. ES L 268, 24.9.1991, s. 35).

▼B

h) zákaz konania veľtrhov, trhov, výstav a iného zhromažďovania hydiny alebo vtákov.

3. K zrušeniu opatrení v ochrannej zóne dochádza v súlade s článkom 11 najskôr za 21 dní po vykonaní predbežnej očisty a dezinfekcie v infikovanom chove. Zóna ochrany je teda včlenená do zóny dozoru.

4. Opatrenia uplatnené v zóne dozoru zahŕňajú:

a) identifikáciu všetkých podnikov s hydinou v zóne;

b) kontrolu presunov hydiny a násadových vajec vo vnútri zóny;

c) zákaz presunov hydiny mimo zónu počas prvých 15 dní, s výnimkou jej dopravy priamo do bitúnkov umiestnených mimo zónu dozoru a určených príslušným úradom. Mäso hydiny je označené osobitnou značkou zdravotnej nezávadnosti uvedenou v článku 5 smernice 91/494/EHS;

d) zákaz pohybov násadových vajec mimo zónu dozoru, okrem presunu do liahní určených príslušným úradem. Vajcia a ich obaly musia byť pred odsunom dezinfikované;

e) zákaz presunov použitej podstielky a hnoja hydiny mimo zónu;

f) zákaz poriadať veľtrhy, trhy, výstavy a iné zhromažďovanie hydiny alebo iných vtákov;

g) bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia a) a b), zákaz presunu hydiny, s výnimkou presunu po veľkých cestných alebo železničných osách.

5. K zrušeniu opatrení uplatnených v zóne dozoru dochádza v súlade s článkom 11 najskôr za 30 dní po vykonaní predbežnej očisty a dezinfekce v infikovaných podnikoch.

6. V prípade, keď sa zóny rozkladajú na území viacerých členských štátov, príslušné úrady príslušných členských štátov spolupracujú s cieľom vymedzenia zón uvedených v odseku 1. Ochranná zóna a zóna dozoru sa však prípadne vymedzia podľa postupu uvedeného v článku 25.

7. Keď epizootologické šetrenie uvedené v článku 7 potvrdí, že je ohnisko spôsobené infekciou, ktorá sa nešíri, rozsah a dĺžka trvania zriadených ochranných zón a zón dozoru môžu byť redukované podľa postupu stanoveného v článku 25.

Článok 10

Členské štáty zabezpečia, aby:

a) príslušný úrad stanovil spôsoby umožňujúce zistiť presuny vajec, hydiny a vtákov držaných v zajatí;

b) vlastník alebo držiteľ hydiny a/alebo poštových holubov a/alebo vtákov držaných v zajatí bol povinný poskytnúť na požiadanie príslušného úradu informácie týkajúce sa presunov hydiny a vajec do alebo z jeho podniku, ako aj informácie týkajúce sa súťaží alebo výstav, ktorých sa zúčastnili poštové holuby;

▼B

c) každá osoba vykonávajúca transport alebo obchod s hydinou, vajciami, poštovými holubmi a vtákmi držanými v zajatí bola schopná poskytnúť príslušnému úradu informácie týkajúce sa presunov hydiny, vajec, poštových holubov a vtákov držaných v zajatí, ktoré prevážala alebo s ktorými obchodovala, ako aj opísať všetky okolnosti vzťahujúce sa k týmto informáciám.

Článok 11

Členské štáty zabezpečia, aby:

a) dezinfekčné prostriedky, ktoré majú byť použité, ako aj ich koncentrácia boli úradne schválené príslušným úradom;

b) postupy čistenia a dezinfekcie boli uskutočnené pod úradnou kontrolou v súlade s:

i) inštrukciami poskytnutými úradným veterinárom;

ii) postupom čistenia a dezinfekcie infikovaného podniku, uvedeným v prílohe II.

Článok 12

Odber vzoriek a laboratórne vyšetrenie vykonávané s cieľom odhalenia prítomnosti vírusu pseudomoru hydiny sa vykonávajú v súlade s prílohou III.

Článok 13

Členské štáty zabezpečia, aby príslušný úrad prijal všetky nevyhnutné opatrenia s cieľom informovania osôb pôsobiacich v ochranných zónach a zónach dozoru o platných obmedzeniach a aby prijal všetky pokyny, ktoré sa ukladajú s cieľom správneho začatia týchto opatrení.

Článok 14

1. Členské štáty zabezpečia, aby v každom členskom štáte boli určené:

a) národné laboratórium, ktoré má k dispozícii zariadenia a špecializovaný personál na trvalé uskutočňovanie typizácie antigenných a biologických vlastností vírusu pseudomoru hydiny a môže potvrdiť výsledky získané regionálnymi diagnostickými laboratóriami;

b) národné laboratórium, v ktorom sa testujú činidlá používané regionálnymi diagnostickými laboratóriami;

c) národný inštitút alebo laboratórium, ktoré by bolo schopné kontrolovať účinnosť, aktivitu a čistotu vakcín používaných k profylaxii v uvedenej krajine alebo skladovaných s cieľom možnosti ich núdzového použitia.

▼M3

2. Národné laboratóriá uvedené v odseku 1 sú zodpovedné za koordináciu noriem a diagnostických metód, používanie činidiel a testovanie vakcín.

3. Národné laboratóriá uvedené v odseku 1 sú zodpovedné za koordináciu noriem a diagnostických metód stanovených pre každé laboratórium na diagnostikovanie pseudomoru hydiny v členskom štáte. Na tento účel:

▼B

a) môžu dodávať diagnostické činidlá národným laboratóriám;

b) kontrolujú kvalitu všetkých diagnostických činidiel používaných v príslušnom členskom štáte;

c) periodicky organizujú zrovnávacie testy;

d) uchovávajú izoláty vírusu pseudomoru hydiny pochádzajúce z potvrdených prípadov v príslušnom členskom štáte;

e) zabezpečia potvrdzovanie pozitivných výsledkov získaných v regionálnych diagnostických laboratoriách.

▼M3

4. Národné laboratóriá uvedené v odseku 1 spolupracujú s referenčným laboratóriom Spoločenstva uvedeným v článku 15.

5. Členské štáty vedú aktualizované zoznamy národných laboratórií alebo inštitútov uvedených v odseku 1 a sprístupnia ich ostatným členským štátom a verejnosti.

Podrobné pravidlá jednotného uplatňovania tohto odseku sa môžu prijať v súlade s postupom uvedeným v článku 25 ods. 2.

▼M4

Článok 15

1. Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov určí referenčné laboratórium Európskej únie pre pseudomor hydiny. Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 25.

2. Referenčné laboratórium Európskej únie pre pseudomor hydiny má tieto právomoci a úlohy:

a) po dohovore s Komisiou koordinuje metódy používané v členských štátoch na diagnostiku pseudomoru hydiny, a to najmä:

i) typizáciou, uskladňovaním a dodávaním kmeňov vírusu pseudomoru hydiny pre sérologické testy a prípravu antiséra;

ii) zásobovaním národných referenčných laboratórií štandardnými sérami a inými referenčnými reaktantmi na štandardizáciu testovacích metód a reaktantov používaných v členských štátoch;

iii) založením a uchovávaním zbierky kmeňov a izolátov vírusu pseudomoru hydiny;

iv) pravidelným organizovaním komparatívneho testovania diagnostických postupov na úrovni Únie;

v) zberom a triedením údajov a informácií týkajúcich sa používaných diagnostických metód a výsledkov testov vykonaných v Únii;

vi) charakterizáciou izolátov vírusu pseudomoru hydiny najpokrokovejšími metódami s cieľom podpory lepšieho pochopenia epidemiológie pseudomoru hydiny;

▼M4

vii) sledovaním vývoja situácie na celom svete z hľadiska dozoru, epidemiológie a prevencie pseudomoru hydiny;

viii) uchovávaním odborných poznatkov o víruse pseudomoru hydiny a o ďalších relevantných vírusoch s cieľom umožniť rýchlu diferenciálnu diagnostiku;

ix) získavaním dôkladných znalostí o príprave a používaní imunologických veterinárnych prípravkov používaných na eradikáciu a kontrolu pseudomoru hydiny;

b) aktívne poskytuje pomoc pri identifikácii ohnísk pseudomoru hydiny v členských štátoch formou štúdia izolátov vírusu zaslaných na potvrdenie diagnózy, charakterizáciu a epidemiologické štúdie;

c) uľahčuje odbornú prípravu alebo preškoľovanie odborníkov v oblasti laboratórnej diagnostiky s cieľom zosúladenia diagnostických metód v celej Únii.

▼B

Článok 16

1. Členské štáty zabezpečia, aby:

a) vakcinácia proti pseudomoru hydiny pomocou vakcín schválených príslušným úradom mohla byť uskutočnená v rámci profylaktických opatrení, alebo ako doplnok opatrení prijatých pre tlmenie po objavení sa nákazy;

b) boli schválené len tie vakcíny, ktoré obdržali povolenie pre ich komercializáciu od príslušného úradu členského štátu, v ktorom sa vakcína používa.

2. Ostatné kritériá týkajúce sa použitia vakcín proti pseudomoru hydiny môžu byť stanovené v súlade s postupom stanoveným v článku 25.

Článok 17

1. Každý členský štát, v ktorom sa používa dobrovoľná alebo povinná preventívna vakcinácia hydiny proti pseudomoru hydiny, o tom informuje Komisiu a ostatné členské štáty.

2. Informácie poskytované v súlade s odsekom 1 musia spresňovať:

— vlastnosti a zloženie každej použitej vakcíny,

— spôsoby kontroly distribúcie, skladovanie a použitie vakcín,

— druhy a kategórie hydiny, ktoré môžu alebo musia byť podrobené vakcinácii,

— zóny, v ktorých vakcinacia môže alebo musí byť vykonaná,

— dôvody, pre ktoré bola vakcinácia vykonávaná.

▼B

3. Členské štáty môžu ustanoviť uskutočnenie vakcinačného programu u poštových holubov. Ak k tomu dôjde, musia o tom informovať Komisiu. Bez toho, aby bol dotknutý takýto program, členské štáty zabezpečia, aby organizátori súťaží a výstav prijali nevyhnutné kroky na to, aby do zoznamov pre súťaže a výstavy boli zapísané len poštové holuby, ktoré sú vakcinované proti pseudomoru hydiny.

4. Podrobné pravidlá uplatňovania tohto článku, najmä vzhľadom na kritériá, ktoré sa majú prijať, ako aj výnimky, ktoré možno udeliť pri prihliadnutí na zdravotný štatút členských štátov, sa stanovia v súlade s postupom uvedeným v článku 25.

Článok 18

1. Členské štáty zabezpečia, aby keď sa potvrdí pseudomor hydiny, príslušný úrad s cieľom doplnenia ostatných kontrolných opatrení stanovených v tomto nariadení mohol vymedziť územnú zónu a obdobie, kde sa okamžite pod úradnou kontrolou uskutoční systematická vakcinácia (núdzová vakcinácia) určených druhov hydiny. Členský štát pristupujúci k núdzovej vakcinácii informuje Komisiu a ostatné členské štáty v rámci Stáleho veterinárneho výboru zriadeného rozhodnutím 68/361/EHS ([1]) o situácii týkajúcej sa pseudomoru hydiny a o programe núdzovej vakcinácie.

2. V prípade uvedenom v odseku 1 je vakcinácia alebo revakcinácia hydiny zakázaná v podniku, ktorý podlieha obmedzeniam uvedeným v článku 4.

3. V prípade uvedenom v odseku 1:

a) druhy hydiny určené k vakcinácii musia byť vakcinované v čo najkratšej dobe;

b) všetka hydina určeného druhu, narodená alebo začlenená do podniku vo vakcinačnej zóne, sa musí vakcinovať alebo byť vakcinovaná;

c) v priebehu všetkých vakcinačných postupov stanovených v odseku 1 je odsun hydiny, ktorá patrí k určeným druhom držaným v podnikoch umiestnených vo vakcinačnej zóne, zakázaný, s výnimkou:

— jednodenných kurčiat presúvaných do podniku umiestneného vo vnútri vakcinačnej zóny, kde musia byť vakcinované,

— hydiny smerujúcej priamo do bitúnkov situovaných vo vakcinačnej zóne s cieľom okamžitého zabitia. Ak sú bitúnky umiestnené mimo vakcinačnú zónu, presuny hydiny nie sú povolené dovtedy, pokiaľ úradný veterinár neuskutoční zdravotnú návštevu podniku;

([1]) Ú. v. ES L 255, 18.10.1968, s. 23.

▼B

d) keď sa vakcinácia stanovená v a) dokončí, odsun z vakcinačnej zóny môže byť povolený:

— pre jednodenné kuracatá určené k produkcii mäsa, smerujúce do podniku, v ktorom musia byť vakcinované; príslušný podnik musí byť udržovaný pod dozorom až dovtedy, keď sú kurčatá zabité,

— po uplynutí 21 dní pre vakcinovanú hydinu, ktorá je určená k okamžitému zabitiu,

— pre násadové vajcia, ktoré pochádzajú od hydiny určenej k reprodukcii, ktorá bola vakcinovaná najmenej pred 3 týždňami, pričom sa rozumie, že musia byť, ako aj ich obaly, vopred dezinfikované.

4. Opatrenia stanovené v odseku 3 b) a d) sa uplatňujú počas troch mesiacov od skončenia vakcinácie stanovenej v odseku 1; opatrenia možno obnoviť na jedno alebo na niekoľko dodatočných trojmesačných období.

5. Výnimkou z odseku 3 a) a b) príslušný úrad môže upustiť od zamýšľanej systematickej vakcinácie určitých kŕdľov hydiny, ktoré majú mimoriadnu hodnotu z vedeckého hľadiska, za podmienky, že prijme všetky opatrenia na zabezpečenie zdravotnej ochrany a že tieto kŕdle podliehajú periodickému sérologickému sledovaniu.

6. Komisia sleduje vývoj situácie týkajúcej sa nákazy a prípadne môže, v súlade s postupom uvedeným v článku 25, prijať rozhodnutia týkajúce sa predovšetkým kontroly presunov a vakcinácie.

Článok 19

1. Ak sú poštové holuby alebo vtáky držané v zajatí podozrivé z nákazy pseudomorom hydiny, členské štáty zabezpečia, aby úradný veterinár neodkladne začal úradné šetrenie s cieľom potvrdenia alebo vylúčenia prítomnosti nákazy; vykoná alebo nechá vykonať najmä odber primeraných vzoriek pre laboratórne vyšetrenie.

2. Od okamihu ohlásenia podozrenia príslušný úrad nariadi úradný dozor nad holubníkom alebo podnikom a nariadi, aby žiaden holub, žiaden vták držaný v zajatí, a nič, čo môže prenášať pseudomor hydiny, nemohol opustiť holubník alebo podnik.

3. Opatrenia stanovené v odsekoch 1 a 2 sa nezrušia, pokiaľ úradný veterinár nevylúči podozrenie na pseudomor hydiny.

4. Keď je infekcia úradne potvrdená, príslušný úrad nariadi okrem iného:

a) uplatnenie opatrení ku kontrole a vyhubeniu uvedených v článku 5 (1) a), b), e) a f) pre poštové holuby alebo vtáky držané v zajatí a pre holubníky alebo pre podniky infikované pseudomorom hydiny alebo

▼B

b) aspoň:

i) zákaz pohybu holubov alebo vtákov držaných v zajatí mimo holubník alebo podnik prinajmenšom počas 60 dní po vymiznutí klinických príznakov pseudomoru hydiny;

ii) deštrukciu alebo ošetrenie všetkého materiálu alebo odpadu, ktorý môže byť kontaminovaný. Ošetrenie musí garantovať deštrukciu všetkých vírusov pseudomoru hydiny a všetkých odpadov nahromadených počas obdobia 60 dní, ktoré je uvedené v i);

c) epizootologické šetrenie v súlade s článkom 7.

▼M4

5. V rozsahu, aký si vyžaduje primerané uplatnenie ustanovení uvedených v tomto článku, členské štáty predložia Komisii v rámci Stáleho výboru pre rastliny, zvieratá, potraviny a krmivá informácie o situácii týkajúcej sa choroby a uplatnených opatreniach na kontrolu.

6. Komisia môže prostredníctvom vykonávacích aktov stanoviť pravidlá týkajúce sa informácií, ktoré majú predkladať členské štáty Komisii, ako je stanovené v odseku 5 tohto článku. Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 25.

▼B

Článok 20

1. Je zakázané použiť k výžive hydiny odpad pochádzajúci z medzinárodných dopravných prostriedkov, ako sú lode, pozemné dopravné prostriedky a lietadlá; tieto odpady sa zhromažďujú a pod úradnou kontrolou ničia.

2. Použitie k výžive hydiny iných odpadov, ako je uvedené v odseku 1, alebo hydinových odpadov, môže byť povolené len po tepelnom ošetrení vo primeraných zariadeniach, ktoré zabezpečujú, že nedôjde k prenosu nákazy a že sa vírus pseudomoru hydiny zničí.

3. Komisia prípadne stanoví, podľa postupu uvedeného v článku 25, podrobné pravidlá na implementáciu odseku 2.

▼M4

Článok 21

1. Každý členský štát vypracuje pohotovostný plán špecifikujúci vnútroštátne opatrenia, ktoré sa majú vykonávať v prípade výskytu ohniska pseudomoru hydiny. Pohotovostný plán sa podľa potreby aktualizuje s cieľom zohľadniť vývoj situácie.

Pohotovostný plán umožňuje prístup k budovám, zariadeniu, personálu a všetkému ďalšiemu príslušnému materiálu nevyhnutnému na rýchlu a účinnú eradikáciu ohniska pseudomoru hydiny. Zároveň sa v ňom presne uvádzajú požiadavky na vakcíny, ktoré každý členský štát považuje za potrebné v prípade núdzovej vakcinácie.

▼M4

2. Pohotovostné plány a všetky ich aktualizácie sa predkladajú Komisii.

3. Komisia preskúma pohotovostné plány a všetky ich aktualizácie s cieľom zistiť, či sú vhodné na dosiahnutie želaného cieľa, a navrhne príslušnému členskému štátu potrebné zmeny, najmä s cieľom zabezpečiť ich zlučiteľnosť s plánmi ostatných členských štátov.

Komisia schvaľuje pohotovostné plány a všetky ich aktualizácie, v prípade potreby zmenené, v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 25.

4. Komisia môže prostredníctvom vykonávacích aktov stanoviť kritériá, ktoré majú členské štáty uplatňovať pri vypracúvaní pohotovostných plánov. Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 25.

▼B

Článok 22

Experti Komisie môžu, v miere ktorá je nevyhnutná na zabezpečenie jednotného uplatnenia tejto smernice a v spolupráci s príslušnými úradmi, uskutočniť kontroly na mieste. Na to môžu kontrolou overovať reprezentatívne percentá zariadení, či príslušné úrady kontrolujú, či jednotlivé zariadenia spĺňajú požiadavky tejto smernice. Komisia informuje členské štáty o výsledku uskutočnených kontrol.

Členský štát, na ktorého území sa uskutočňuje kontrola, poskytuje expertom pri výkone ich úloh všetku nevyhnutnú pomoc.

Všeobecné ustanovenia na implementáciu tohto článku sa určia v súlade s postupom stanoveným v článku 25.

Článok 23

Podrobné podmienky, ktoré upravujú finančnú účasť spoločenstva na opatreniach spojených s uplatňovaním tejto smernice sú stanovené rozhodnutím 90/424/EHS.

Článok 24

Rada podľa potreby zmení a doplní prílohy na základe hlasovania kvalifikovanej väčšiny o návrhu Komisie, najmä s cieľom zohľadniť vývoj poznatkov a diagnostických metód.

▼M4

Článok 25

1. Komisii pomáha Stály výbor pre rastliny, zvieratá, potraviny a krmivá zriadený článkom 58 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ([1]). Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 ([2]).

2. Ak sa odkazuje na tento článok, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

▼B

Článok 26

1. Členské štáty uvedú do učinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou do 1. októbra 1993. Bezodkladne o tom budú informovať Komisiu.

Keď členské štáty prijmú tieto opatrenia, budú tieto obsahovať odkaz na túto smernicu alebo ich bude takýto odkaz sprevádzať pri príležitosti ich úradného uverejnenia. Metodiku týchto odkazov ustanovia členské štáty.

2. Členské štáty oznámia Komisii znenie ustanovení vnútroštátneho práva, ktoré prijmú v oblasti upravenej touto smernicou.

Článok 27

Táto smernica je adresovaná členským štátom.

([1]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 z 28. januára 2002, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín (Ú. v. ES L 31, 1.2.2002, s. 1).

([2]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

▼B

PRÍLOHA I

POVOLENIE PRE ODSTRAŇOVANIE VAJEC Z PODNIKU, KTORÝ PODLIEHA PODMIENKAM ČLÁNKU 4 (2) e) TEJTO SMERNICE

Povolenie vydané príslušným úradom s cieľom presunu vajec z podozrivého podniku podliehajúceho ustanoveniam článku 4 (2) e) do zariadenia schváleného pre spracovanie a ošetrenie vaječných produktov v súlade s ustanoveniami článku 6 (1) smernice 89/437/EHS, ďalej len „určené zariadenie“, musia spĺňať tieto podmienky:

1. na to, aby mohli opustiť podozrivý podnik, musia vajcia:

   a) spĺňať požiadavky stanovené v kapitole IV prílohy k smernici 89/437/EHS;

   b) byť odoslané priamo z podozrivého podniku do určeného zariadenia; každá zásielka musí byť pred odoslaním zapečatená úradným veterinárom podozrivého chovu a musí zostať zapečatená po celý čas presunu až do určeného zariadenia;

2. úradný veterinár podozrivého podniku informuje príslušný úrad určeného zariadenia o svojom úmysle zaslať vajcia;

3. príslušný úrad zodpovedný za určené zariadenie zabezpečí, aby:

   a) vajcia uvedené v odseku 1 b) boli držané izolovane od ostatných vajec od ich príchodu až po ich ošetrenie;

   b) škrupiny týchto vajec boli považované za vysokorizikový materiál v súlade s článkom 2 (2) smernice 90/667/EHS ([1]) a aby boli ošetrené v súlade s požiadavkami kapitoly II danej smernice;

   c) obalový materiál, použité dopravné prostriedky pre prepravu vajec, uvedené v odseku 1 b), a všetky miesta, s ktorými vajcia došli do styku, boli očistené a dezinfikované takým spôsobom, aby bol vírus pseudomoru hydiny zničený;

   d) úradný veterinár podozrivého podniku bol informovaný o všetkých zásielkách ošetrených vajec.

([1]) Smernica Rady 90/667/EHS z 27. novembra 1990, ktorou sa ustanovujú veterinárne pravidlá na likvidáciu a spracovanie živočíšneho odpadu, jeho umiestňovanie na trh a zabránenie výskytu patogénov v krmivách živočíšneho alebo rybieho pôvodu a ktorou sa mení a dopĺňa smernica 90/425/EHS (Ú. v. ES L 363, 27.12.1990, s. 51).

▼B

PRÍLOHA II

POSTUP ČISTENIA A DEZINFEKCIE INFIKOVANÉHO PODNIKU

I. **Predbežné čistenie a dezinfekcia**

a) Len čo sú kadávery hydiny odstránené s cieľom deštrukcie, časti miest, v ktorých bola ustajnená hydina, a všetky časti budov, ohrád atď. kontaminované počas zabíjania alebo pri prehliadke *post mortem*, je potrebné ošetriť dezinfekčným prostriedkom schváleným v súlade s článkom 11 tejto smernice.

b) Všetky časti tiel hydiny a vajec, ktoré by mohli kontaminovať budovy, ohrady, náradie atď., je treba starostlivo zozbierať a zničiť spolu s kadávermi.

c) Použitý dezinfekčný prostriedok musí zostať na ošetrovanom povrchu najmenej 24 hodín.

II. **Záverečné čistenie a dezinfekcia**

a) Tuk a špinu je potrebné odstrániť zo všetkých povrchov použitím odmasťujúceho prostriedku, a potom omyť vodou.

b) Po omytí vodou opísanom v a) je treba povrchy znovu ošetriť dezinfekčným prostriedkom.

c) Po siedmich dňoch je potrebné miesta ošetriť odmasťujúcim prostriedkom, opláchnuť studenou vodou, ošetriť dezinfekčným prostriedkom a znovu opláchnuť vodou.

d) Použitá podstielka a hnoj musia byť ošetrené spôsobom, ktorý je schopný usmrtiť vírus. Táto metóda musí obsahovať aspoň jeden z týchto postupov:

i) spálenie alebo ošetrenie parou pri teplote 70 °C;

ii) zakopanie do takej hĺbky, aby sa zabránilo prístupu hmyzu a voľne žijúcich vtákov;

iii) narovnanie do hromád, ktoré sú zvlhčené (v prípade potreby na uľahčenie fermentácie) a prikryté tak, aby v nich bola udržovaná teplota dosahujúca 20 °C, zostávajú prekryté 42 dní tak, aby sa zabránilo prístupu hmyzu a voľne žijúcich vtákov.

▼B

PRÍLOHA III

DIAGNOSTICKÉ POSTUPY NA POTVRDENIE A DIFERENCIÁLNU DIAGNOSTIKU PSEUDOMORU HYDINY

Nasledujúce postupy izolácie a charakterizovania vírusu pseudomoru hydiny je treba považovať za orientačné a za minimum pre diagnostiku tejto nákazy.

Vírus, ktorý vyvoláva pseudomor hydiny, je prototypový vírus *Paramyxoviridae*. V súčasnosti existuje 9 skupín aviárnych paramyxovírusov, ktoré možno sérologicky rozlíšiť a ktoré sú v dôsledku toho označené PMV–1 až PMV–9. Všetky vírusy pseudomoru hydiny sú zaradené do skupiny PMV–1. Na účely diagnostických postupov dovoľujúcich potvrdiť pseudomor hydiny a pre diferenciálnu diagnostiku platí toto vymedzenie:

„Pseudomorom hydiny“ sa rozumie infekcia vyvolaná všetkými aviárnymi kmeňmi paramyxovírusu 1, ktoré majú u jednodenných kurčiat index intracerebrálnej patogenity (ICPI) vyšší ako 0,7.

KAPITOLA 1

Odber a ošetrenie vzoriek

1. *Vzorky*

Výtery z kloaky (alebo výkaly) a tracheálne výtery chorých vtákov; výkaly alebo obsahy zjavne postihnutých orgánov (črevo, mozog, trachea, pľúca, pečeň, slezina a iné) pochádzajúce z čerstvých vtáčích kadáverov.

2. *Ošetrenie vzoriek*

Orgány a tkanivá vymenované v odseku 1 môžu byť dané dohromady, ale je nevyhnutné, aby fekálne materiály boli ošetrené oddelene. Výtery je treba umiestniť do takého množstva roztoku s antibiotikami, ktoré zabezpečí ich úplné ponorenie. Vzorky výkalov a orgánov musia byť homogenizované (pomocou uzatvoreného melanžéru alebo paličky, trecej misky a sterilného piesku) v roztoku s antibiotikami tak, aby sa získala 10 – 20 % suspenzia (hmotnosť/objem) v roztoku. Suspenzie sa nechajú stáť asi 2 hodiny pri teplote miestnosti (alebo dlhšie pri 4 °C), potom sa prejasnia centrifugáciou (napr. 800 – 1000 g počas 10 minút).

3. *Roztok s antibiotikami*

Rôzne laboratóriá s úspechom používajú rôzne zloženie roztokov s antibiotikami a laboratóriá uvedené v prílohe II sú schopné poskytnúť radu. Pre vzorky výkalov sú nevyhnutné zvýšené koncentrácie antibiotík. Typická je táto zmes: 10000 jednotiek/ml penicilínu, 10 mg/ml streptomycínu, 0,25 mg/ml gentamycínu a 5000 jednotiek/ml mycostatínu v pufrovanom fosfátovom roztoku (STP). Tieto množstvá môžu byť 5x nižšie pre tkanivá a tracheálne výtery. Pre tlmenie chlamydií je schválené pridať 50 mg/ml oxytetracyklínu. Pri príprave roztoku je rozhodujúce, aby po pridaní antibiotík bolo kontrolované pH a aby jeho hodnota bola upravená medzi pH 7,0 a 7,4.

KAPITOLA 2

Izolácia vírusu

Izolácia vírusu v embryonovaných slepačích vajciach

Inokuluje sa 0,1 až 0,2 ml prejasneného supernatantu do alantoidnej dutiny najmenej 4 embryonovaných slepačích vajec, ktoré sa nechali inkubovať 8 – 10 dní. Ideálne by tieto vajcia mali pochádzať zo špecifického kŕdľa bez patogénov, ale keď to nie je možné, dovoľuje sa používať vajcia pochádzajúce z kŕdľa, u ktorého bolo preukázané, že neobsahuje protilátky proti vírusu pseudomoru hydiny. Inokulované vajcia sa udržujú pri 37 °C a sú denne prehliadané.

▼B

Vajcia s mŕtvymi alebo hynúcimi embryami a vajcia, ktoré zostanú po 6 dňoch inkubácie, je treba priebežne schladiť na 4 °C a ich alantoidnú/amniovú tekutinu vyšetriť na hemaglutiníny. Pri neprítomnosti hemaglutinácie sa tento postup opakuje za použitia neriedenej alantoidnej/amniovej tekutiny ako inokula.

Keď dôjde k hemaglutinácii, je potrebné pomocou kultivácie vylúčiť prítomnosť baktérií. Ak sú baktérie prítomné, možno nechať tekutiny prejsť cez membránový filter 450 nm, pridať antibiotiká a inokulovať embryonované vajcia, ako už bolo uvedené.

KAPITOLA 3

Diferenciálna diagnostika

1. *Predbežná diferenciácia*

Zámerom je, aby všetky hemaglutinujúce vírusy boli odoslané do národného laboratória uvedeného v prílohe II s cieľom úplnej identifikácie, charakterizácie a k testom patogenity. Je však dôležité začať, od okamihu, keď je to možné, dočasné opatrenia na kontrolu pseudomoru hydiny, ktoré majú obmedziť šírenie vírusu; regionálne laboratóriá by mali byť schopné identifikovať prítomnosť vírusu tejto nákazy. Hemaglutinujúce tekutiny by sa preto mali použiť v hemaglutinačnom teste opísanom v kapitolách 5 a 6. Pozitívna inhibícia, t. j. 2^4 alebo viac, pomocou polyklonálneho antiséra špecifického pre vírus pseudomoru hydiny o titre najmenej 2^9, by mohla slúžiť k predbežnej identifikácii umožňujúcej začatie dočasných opatrení tlmenia.

2. *Potvrdenia*

Národné laboratóriá by mali vykonať úplnú diferenciálnu diagnostiku všetkých hemaglutinujúcich agens. Potvrdenia vírusu pseudomoru hydiny by sa znovu vykonali pomocou testov inhibície hemaglutinácie s monošpecifickým kuracím sérom. Testy pre štúdium indexu intracerebrálnej patogenity podľa postupu opísaného v kapitole 7 by mali byť vykonané so všetkými pozitívnymi izolátmi. Indexy patogenity vyššie ako 0,7 poukazujú na prítomnosť vírusu a vyžadujú implementáciu kompletných opatrení tlmenia.

Na základe nedávneho rozvoja typizácie vírusu pseudomoru hydiny, najmä metód používajúcich monoklonálne protilátky, je možné zaradiť kmene a izoláty do skupín. Existujú najmä monoklonálne protilátky špecifické pre vakcinačné kmene používané v spoločenstve, ktoré možno použiť v jednoduchých testoch inhibície hemaglutinácie.

Vzhľadom k tomu, že často môžu byť izolované z hydinových vzoriek kmene živých vakcín, výhody, ktoré predstavuje ich rýchla identifikácia v národnom laboratóriu, sú zrejmé. Tieto monoklonálne protilátky možno získať v referenčnom laboratóriu spoločenstva a možno ich dodať do národných laboratórií k umožneniu potvrdenia izolátov vakcinačných vírusov.

Národné laboratóriá by mali poskytnúť všetky hemaglutinujúce agens referenčnému laboratóriu spoločenstva.

3. *Vykonávanie typizácie a charakterizácie izolátov*

Referenčné laboratórium spoločenstva by malo z národných laboratórií získať všetky hemaglutinujúce vírusy s cieľom doplnenia antigenných a genetických štúdií, umožňujúcich lepšie pochopiť epizootológiu nákazy/nákaz vo vnútri spoločenstva, v rámci funkcií a povinností referenčného laboratória.

▼B

KAPITOLA 4

Rýchle testy detekcie vírusu a protilátok pseudomoru hydiny

Rýchle testy detekcie vírusu pseudomoru hydiny u vakcinovaných vtákov a detekcia protilátok u nevakcinovaných vtákov.

1. *Detekcia vírusu pseudomoru hydiny*

Pri diagnostike infekcií u vakcinovaných vtákov boli použité rôzne rýchle testy umožňujúce priamo detekovať antigény pseudomoru hydiny. Do súčasnosti sú najbežnejšie používané testy s fluorescenčnými protilátkami na pozdĺžnych rezoch priedušnice a testy s protilátkami s naviazanou peroxidázou na rezoch z mozgu. Nie je dôvod pochybovať o tom, že možno použiť pre infekcie vyvolané vírusom pseudomoru hydiny aj iné priame testy pre detekciu antigénu.

Nevýhodou týchto testov je, že vyšetrenie všetkých potenciálnych miest replikácie vírusu pseudomoru hydiny u vakcinovaných vtákov nemožno vykonať. Napríklad neprítomnosť preukázania vírusu v priedušnici nevylučuje replikáciu vírusu v čreve. Žiadna priama metóda detekcie pseudomoru hydiny, dokonca aj za dobre špecifikovaných okolností pre tieto testy, nemôže hrať užitočnú úlohu.

2. *Detekcia protilátok u nevakcinovaných vtákov*

Väčšina laboratórií, ktoré vykonávajú diagnostiku pseudomoru hydiny, je oboznámená s testom inhibácie hemaglutinácie. Doporučenie opísané nižšie sa týka tohto testu, pretože je ním možné stanoviť titre antivírusových protilátok. Pre odhalenie antivírusových protilátok však možno s úspechom použiť imunoenzymatické metódy (Elisa). Navrhuje sa, keď si ktokoľvek praje použiť test Elisa v regionálnom laboratóriu, aby test kontrolovalo národné laboratórium uvedené v prílohe II.

a) V z o r k y

Krvné vzorky je potrebné odobrať od všetkých vtákov z kŕdľov, ktoré majú menej ako 20 jedincov a od 20 vtákov z väčších kŕdľov (to dáva 99 % pravdepodobnosť na odhalenie aspoň jedného pozitívneho séra, ak 25 % alebo viac zvierat kŕdľa je pozitívnych, a to bez ohľadu na veľkosť kŕdľa). Pre test je výhodné nechať krv zraziť a oddeliť sérum.

b) V y š e t r e n i e n a p r o t i l á t k y

Je treba zistiť kapacitu individuálnych vzoriek séra pre inhibíciu hemaglutinujúceho antigénu vírusu pseudomoru hydiny v štandardných testoch inhibície hemaglutinácie, ako je to vymedzené v kapitole 6.

Názory sa rozchádzajú, pokiaľ ide o otázku, či je vhodné používať pre test inhibície hemaglutinácie štyri alebo osem hemaglutinujúcich jednotiek. Zdá sa, že obe riešenia sú platné a výber by sa mal ponechať na ľubovôli národných laboratórií. Použitý antigén však ovplyvňuje hladinu, pri ktorej je sérum považované za pozitívne: pre 4 hemaglutinujúce jednotky sa za pozitívne považujú všetky séra, u ktorých sa titer rovná alebo je vyšší ako 2^4 a pre 8 hemaglutinujúcich jednotiek všetky séra, ktorých titer je rovnaký alebo vyšší ako 2^3.

KAPITOLA 5

Hemaglutinačný test (HA)

Činidlá

1. Izotonický pufrovaný fosfátový roztok (STP) (0,05M) s pH medzi 7,0 a 7,4.

▼B

2. Odoberie sa zmes krviniek pochádzajúcich aspoň od 3 sliepok bez špecifikovaných patogénov (ak nie sú k dispozícii, odoberie sa krv od pravidelne kontrolovaných vtákov, u ktorých je preukázané, že sú bez protilátok proti vírusu pseudomoru hydiny) a dá sa do rovnakého objemu Alseverovho roztoku. Pred použitím sa krvinky 3x premyjú v STP. Pre ďalšie testovanie sa doporučuje 1 % suspenzia (hematokritová hodnota) v STP.

3. Ako štandardný antigén sa doporučuje kmeň Ulster 2C vírusu pseudomoru hydiny.

Postup

a) Do každej jamky mikroplakovej plastovej doštičky (s dnom v tvare V) sa dá po 0,025 ml STP.

b) Do prvej jamky sa umiestni 0,025 ml vírusovej suspenzie (t. j. alantoidnej tekutiny).

c) Používa sa mikrozrieďovač alebo sa vykonávajú dvojnásobné sériové riedenia (1:2 až 1:4096) z jamky do jamky.

d) Do každej jamky sa pridá 0,025 ml STP.

e) Do každej jamky sa pridá 0,025 ml 1 % krvinek.

f) Premieša sa ľahkými poklepmi a nechá sa stáť pri 4 °C.

g) Posúdenie doštičiek sa vykonáva najneskôr za 30 – 40 minút, akonáhle je dokončená sedimentácia kontrol. Posudzuje sa pri nakláňaní doštičky, aby sa dala pozorovať prítomnosť či neprítomnosť „toku“ krviniek vo forme slzy. Jamky bez hemaglutinácie by mali „tiecť“ v rovnakom rytme ako kontrolné krvinky bez vírusu.

h) Hemaglutinačný titer zodpovedá najvyššiemu zriedeniu, ktoré vyvoláva aglutináciu krviniek. Toto zriedenie možno považovať za zriedenie, ktoré obsahuje jednu hemaglutinujúcu jednotku. Presnejšia metóda na určenie hemaglutinačného titru spočíva vo vykonaní testu HA s vírusom, ktorý pochádza z kompletnej stupnice počiatočného riedenia typu 1:3, 1:4, 1:5, 1:6 atď. Táto metóda sa odporúča pre presnú prípravu antigénu určeného na testy inhibície hemaglutinácie (pozri kapitolu 6).

KAPITOLA 6

Test inhibície hemaglutinácie (HI)

Činidlá (pozri kapitolu 5)

a) Roztok fosfátového pufru (STP)

b) Alantoidná tekutina obsahujúca vírus riedený v STP a obsahujúci 4 alebo 8 hemaglutinujúcich jednotiek v 0,025 ml

c) 1 % kuracie krvinky

d) Kontrolné negatívne kuracie sérum

e) Kontrolné pozitívne sérum

Postup

a) Do všetkých jamiek (s dnom v tvare V) mikroplakovej plastovej doštičky sa dá po 0,025 ml STP.

b) Do prvej jamky doštičky sa umiestni 0,025 ml séra.

c) Pre dvojnásobné sériové riedenie séra z jamky do jamky sa používa mikrozrieďovač.

d) Pridá sa 0,025 ml riedenej alantoidnej tekutiny, ktorá obsahuje štyri alebo osem hemaglutinujúcich jednotiek.

e) Premieša sa ľahkými poklepmi a doštička sa nechá stáť minimálne 60 minút pri 4 °C alebo pri teplote miestnosti minimálne počas 30 minút.

▼B

f) Do každej jamky sa pridá 0,025 ml 1 % krviniek.

g) Premieša sa ľahkými poklepmi a nechá sa stáť pri 4 °C.

h) Posúdenie sa vykonáva o 30 až 40 minút, akonáhle sa skončí sedimentácia kontrolných krviniek. Posudzuje sa pri nakláňaní doštičky, aby bola vidieť prítomnosť či neprítomnosť „toku“ vo forme slzy, ktorý prúdi v rovnakom rytme ako v kontrolných jamkách obsahujúcich len krvinky (0,025 ml) a PBS (0,05 ml).

i) HI titer zodpovedá najvyššiemu zriedeniu antiséra spôsobujúceho úplnú inhibíciu 4 až 8 jednotiek vírusu (titrácia HA na potvrdenie požadovaného počtu hemaglutinujúcich jednotiek by mala byť zaradená do každého testu HI).

j) Platnosť výsledkov závisí na získaní titru, ktorý je pri 4 hemaglutinujúcich jednotkách nižší ako 2^3 alebo pri 8 hemaglutinujúcich jednotkách nižší ako 2^2 s kontrolným negatívnym sérom a s titrom o jedno zriedenie bezprostredne vyšším alebo bezprostredne nižším, vzhľadom k známemu titru kontrolného pozitívneho séra.

KAPITOLA 7

Index intracerebrálnej patogenity (IPIC)

1. V sterilnom fyziologickom roztoku sa zriedi 1:10 infekčná, čerstvo odobratá alantoidná tekutina (HA titer musí byť vyšší ako 2^4) – (použitie antibiotík je zakázané).

2. 10 jednodenným kurčatám (t. j. starým viac ako 24 hodín a menej ako 40 hodín po vyliahnutí) sa intracerebrálne naočkuje po 0,05 ml zriedeného vírusu. Tieto kurčatá by mali pochádzať z vajec kŕdľa bez špecifikovaných patogénov.

3. Kurčatá sa vyšetrujú v intervaloch 24 hodín počas 8 dní.

4. Pri každom pozorovaní sa každému jedincovi pridelí koeficient (0: normálny, 1: chorý, 2: uhynulý).

5. Index sa vypočíta podľa tohto príkladu:

Klinické príznaky	Dni po inokulácii (počet vtákov)									
	1	2	3	4	5	6	7	8	Celkom	Skóre
Normálne	10	4	0	0	0	0	0	0	14 x 0	= 0
Choré	0	6	10	4	0	0	0	0	20 x 1	= 20
Uhynulé	0	0	0	6	10	10	10	10	46 x 2	= 92
									= 112	
Index = priemerný výsledok pre zviera a pre pozorovanie = 112/80 = 1,4										

KAPITOLA 8

Hodnotenie kapacity tvorby plakov

1. Všeobecne sa dáva prednosť použitiu škály riedenia vírusu tak, aby sa získal optimálny počet plakov na doštičke. Desaťnásobné riedenia, ktoré sa vykonávajú až do 10^{-7} v STP, by mali postačovať.

2. Súvislé monolayerové kultúry embryonálnych kuracích buniek alebo vhodných liniových buniek (napríklad Madin-Darby hovädzia oblička) sa pripravujú na Petriho miskách s priemerom 5 cm.

3. Pridáva sa 0,2 ml každého zriedenia vírusu do každej z dvoch Petriho misiek a vírus sa nechá 30 minút absorbovať.

▼B

4. Po 3 premytiach v STP sú infikované bunky prevrstvené príslušným roztokom, ktorý obsahuje 1 % agaru (hmotnosť/objem) a prípadne 0,01 mg/ml trypsínu. Je dôležité, aby sa do prekrývajúceho roztoku nepridávalo žiadne sérum.

5. Po 72 hodinách inkubácie pri 37 °C by mali plaky dosiahnuť postačujúcu veľkosť. Pre lepšie pozorovanie sa odstráni agarová pokrývka a monolayerová kultúra sa ofarbí kryštalvioleťou (0,5 % hmotnosť/objem) v 25 % (objem/objem) etanolu.

6. Všetky vírusy by mali tvoriť jasné plaky, keď sú inkubované v prostredí, ktoré obsahuje trypsín. Akonáhle krycí roztok neobsahuje trypsín, tvoria plaky len vírusy virulentné pre kurčatá.

▼M3

_____

▼M4

_____